REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL SOROCA
CONSILIUL MUNICIPAL SOROCA

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
СОРОКСКИЙ РАЙОН
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ СОВЕТ СОРОКА

Proiect

DECIZIE nr._____

din "____" _____ 2021

Cu privire la aprobarea Planului Operaţional Local
al Municipiului Soroca pentru anii 2021-2027

în conformitate cu art. 14 alin. (1), (2), p) din Legea nr. 436/2006 privind administraţia publică locală, Legea nr. 397/2003 privind finanţele publice locale, Legea nr 100/2017 cu privire la actele normative, Legea nr. 982/2000 privind accesul la informaţie, Hotărîrea Guvernului nr. 967/2016 „Cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional şi ţinând cont de sugestiile primite în timpul consultărilor publice pe marginea proiectului, Consiliul Municipal DECIDE:

1. Se aprobă Planul Operaţional Local al Municipiului Soroca pentru anii 2021-2027 (se anexează).
2. Prezenta decizie se aduce la cunoştinţă publică şi intră în vigoare prin publicarea în Registrul de Stat al Actelor Locale.

PREŞEDINTELE ŞEDINŢEI

SECRETARUL C/M MARCEL BUŞAN

Elaborat:
_____T. Zabulica, specialist

Coordonat:
_____ L. Pilipeţchi, primar

Avizat:
_____ Gh. Mînăscurtă, viceprimar
_____ V. Ghimpu, viceprimar
_____ A. Ojog, viceprimar
_____ M. Buşan, secretarul C/m
_____ I. Barbaroş, jurist

Nota informativă
la proiectul de decizie "Cu privire la aprobarea Planului Operațional Local al Municipiului Soroca 2021-2027 "

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Primăria municipiului Soroca, Tatiana Zabulica, specialist principal.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Proiectul de decizie este elaborat în scopul aprobării Planului Operațional Local. Programul dat prevede implementarea pe parcursul anilor 2021-2027 a unor portofolii de proiecte. Planul Operațional Local reprezintă foaia de parcurs al Primăriei mun. Soroca privind coordonarea la nivel local a activităților necesare implementării proiectelor planificate în cadrul Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Implementarea respectivului proiect tinde spre ajustarea serviciilor Uniunii Europene, având menirea de a susține accelerarea dezvoltării socio-economică al mun. Soroca.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Prin proiectul de Decizie se solicită: - Aprobarea proiectului „Cu privire la aprobarea Planului Operațional Local al mun. Soroca pentru anii 2021-2027"
5. Fundamentarea economico-financiară
Sursele de finanțare pentru implementarea Planului Operațional Local vor fi identificate din bugetul local, bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Consiliul Raional Soroca, surse externe.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul de decizie este întocmit in conformitate cu art. 14 alin. (1), (2), lit. n), p) din Legea nr. 436/2006 privind administraţia publică locală, Legea nr. 397/2003 privind finanţele publice locale, Legea nr 100/2017 cu privire la actele normative, Legea nr. 982/2000 privind accesul la informaţie, Hotărîrea Guvernului nr. 967/2016 „Cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional şi ţinând cont de sugestiile primite în timpul consultărilor publice pe marginea proiectului.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Prezentul proiect de decizie se aduce la cunoștință publică prin publicarea pe site-ul oficial al primăriei mun. Soroca www.primsoroca.md; www.primsoroca.eu și audieri publice.
8. Constatările expertizei anticorupție
Nu este cazul
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu este cazul
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul de Decizie este întocmit conform HG nr. 916/2020 privind aprobarea Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere, document de politici publice pe termen mediu (2021-2027)

Ex. Tatiana Zabulica – specialist principal

Anexă la proiectul de decizie nr. ____ din _____2021
cu privire la aprobarea Planului Operațional Local
al mun. Soroca pentru anii 2021-2027

Primaria Municipiului
SOROCA

PLAN OPERAȚIONAL LOCAL

al municipiului Soroca

2021 - 2027

Primaria Municipiului
SOROCA

APROBAT

prin Decizia Consiliului municipal Soroca

nr.____ din _____

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova

Agenția de Dezvoltare Regională Nord

Solidarity Fund PL in Moldova

cooperare germană
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Prezentul document a fost elaborat și aprobat în scopul implementării Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (2021 – 2027) , cu suportul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, a Solidarity Fund PL în Moldova și a Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Opiniile exprimate în acest document nu reflectă neapărat punctul de vedere al partenerilor implicați în elaborarea prezentului document.

CUPRINS

Introducere .....

Analiza situației.....

Obiectivele POL .....

Proiecte planificate pentru implementare POL.....

Etapele de implementare și monitorizarea POL.....

Impact.....

Riscuri de implementare.....

Planul de implementare.....

I. INTRODUCERE

Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 916/2020, a aprobat ***Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere***, document de politici publice pe termen mediu (2021-2027), având menirea de a susține accelerarea dezvoltării socio-economice a 6 municipii – centre regionale în Republica Moldova, în vederea transformării acestora în poli de creștere, capabili să susțină difuzarea dezvoltării în zonele rurale proxime (municipiile Cahul, Comrat, Ungheni, Orhei, Soroca și Edineț). Programul prevede implementarea pe parcursul anilor 2021-2027 a unor portofolii de proiecte pre-determinate pentru fiecare municipiu.

Planul Operațional Local (în continuare – POL) reprezintă foaia de parcurs a Primăriei mun. Soroca privind coordonarea la nivel local a activităților necesare implementării proiectelor planificate în cadrul Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere, specificând etapizarea și prioritățile, acțiunile pregătitoare necesare, planul calendaristic și managementul financiar.

Prin urmare, POL de implementare a Programului național la nivel de municipiul Soroca, urmărește prioritizarea și etapizarea proiectelor propuse spre implementare în cadrul Programului, detalierea activităților pregătitoare necesare de întreprins la nivel local și formularea calendarului temporar al activităților.

POL al mun. Soroca a fost elaborat de către Unitatea de Implementare a Programului (UIP) constituit prin Decizia Consiliului municipal Soroca nr. 11/3 din data 02/06/2021, în parteneriat cu subdiviziunea cu atribuții de planificare și cooperare din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Nord (în continuare – ADR Nord).

UIP din cadrul Primăriei Soroca va avea drept rol asigurarea coordonării activităților legate de implementarea Programului cu ADR Nord, având la bază următoarele atribuții:

- Sprijinirea procesului de armonizare a documentației locale de urbanism și planificare strategică cu prevederile Programului;
- Elaborarea și coordonarea implementării Planului Operațional de implementare a Programului în municipiul respectiv;
- Asigurarea managementului operațional aferent implementării proiectelor de dezvoltare urbană din cadrul Programului;
- Asigură activitățile de identificare și atragere de finanțări adiționale din partea donatorilor pentru implementarea proiectelor din cadrul Programului;
- Întocmirea și prezentarea spre examinare Consiliului municipal Soroca și ADR Nord a rapoartelor de progres privind implementare proiectelor din cadrul Programului.

În componența UIP sunt incluși specialiști din următoarele domenii: economie și finanțe, specialist principal implementarea proiectelor, responsabil de implementarea politicilor în domeniul Revitalizării Urbane, arhitect-șef, contabil-șef.

Activitatea de elaborare și aprobare a POL de implementare a Programului național la nivel de municipiu Soroca presupune două etape distincte:

1. Elaborarea proiectului POL de implementare a Programului Național de dezvoltare a polilor de creștere (PNDPC) în mun. Soroca pentru perioada 2021-2027;
2. Examinarea și aprobarea POL de către Consiliul municipal Soroca.

Documentul pornește de la analiza situației existente, a provocărilor și oportunităților majore înregistrate în mun. Soroca în perioada 2019. În baza acestor informații au fost stabilite obiectivele și proiectele POL pentru perioada respectivă.

Ulterior, în baza obiectivelor și proiectelor stabilite în POL, UIP va elabora Planuri anuale de implementare al POL, care vor descifra calendaristic și în detaliu toate acțiunile și activitățile necesare de a fi întreprinse la nivel local, inclusiv bugetele aferente, responsabilii și indicatorii de rezultate.

Prin urmare, POL de implementare a Programului național la nivelul municipiului Soroca, a fost realizat respectând etapele și procedurile legale de aprobare stabilite față de deciziile Consiliului municipal, prin Legea administrației publice locale nr. 436/2006, Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 și Legea finanțelor publice locale nr. 397/2003.

Proiectul POL de implementare a Programului național la nivelul municipiului Soroca a fost supus procesului de consultări publice în modul stabilit de prevederile legale privind transparența în procesul decizional, în conformitate cu prevederile HG nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

Totodată, proiectul POL de implementare a Programului național la nivelul municipiului Soroca a fost prezentat spre avizare în comisiile de specialitate și aprobat de către Consiliul municipal prin Decizia nr.... din data de.....

II. ANALIZA SITUAȚIEI

Conform Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova 2021-2027, municipiul Soroca a fost identificat și recomandat pentru a fi sprijinit în vederea dezvoltării în calitate de oraș-pol de creștere, având oportunitatea să beneficieze în perspectivă de investiții din programele cu finanțare națională și externă.

Rolul Planului operațional local (POL) al mun. Soroca constă în prioritizarea proiectelor propuse spre implementare în cadrul Programului, etapizarea acestora, detalierea activităților pregătitoare necesare de întreprins la nivel local și formularea calendarului temporar al activităților.

Analiza detaliată a nivelului de dezvoltare demonstrează faptul că mun. Soroca nu corespunde criteriilor minime de definire a localităților urbane cu statut de municipiu în corespundere cu Legea nr. 764 din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, înregistrând carențe la majoritatea capitalelor.

Tabelul 1. Performanța economiilor locale

Nr. d/o	Indicatori	2019

1.	Numărul populației, mii pers.	35,0
2.	Salariul mediu, MDL	4500
3.	Numărul de agenți economici activi (care prezintă rapoarte)	455
4.	Numărul deținătorilor de patente, persoane	827
5.	Numărul de locuri de muncă (cu excepția celor cu finanțare din buget), mii persoane	6,8
6.	Raportul dintre numărul locurilor de muncă create de sectorul privat și numărul total al populației prezente în vârstă aptă de muncă	28,6 %

În prezent, mun. Soroca are un nivel de dezvoltare socio-economic nesatisfăcător, ceea ce inhibă potențialul acestuia de a acționa ca pol de creștere regional.

Din perspectiva demografică mun. Soroca este al doilea oraș din regiune în ceea ce privește numărul populației (circa 4% la nivel regional). Totodată, mun. Soroca înregistrează carențe în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică locală, având o infrastructură locală deficitară de sprijinire a sectorului privat și de atragerea investițiilor. În anul 2019 în mun. Soroca salariul mediu a fost sub media națională – 4500 MDL, ceea ce denotă o predominare a activităților economice cu productivitate joasă.

În acest context, numărul existent de locuri de muncă rămâne a fi limitat nefiind capabil să asigure o absorbire eficientă a excesului de brațe de muncă din zonele rurale proxime.

Mun. Soroca dispun de o infrastructură de sprijin a afacerilor funcțională, reprezentată de un Incubator de afaceri, care vine în întâmpinarea celor care-și doresc să inițieze sau să dezvolte afaceri. Menționăm, că în mun. Soroca a fost creată subzona Zonei Economice Libere Ungheni, dar care nu este funcțională, deoarece încă nu dispune de toată infrastructura necesară desfășurării activităților economice. Pentru dezvoltarea infrastructurii respective sunt necesare investiții de circa 13,7 mil. MDL, ceea ce depășește mult capacitatea financiară a bugetului municipal.

Conform tabelului 1, iese în evidență situația economică a mun. Soroca, unde raportul dintre numărul locurilor de muncă în sectorul privat şi numărul total al populaţiei în vârstă aptă de muncă este mai mic de 30 %.

Pentru a asigura un nivel minim de dezvoltare socio-economică a mun. Soroca, care ar corespunde unor criterii de bază de definire a unui oraş – pol de creștere, sunt necesare investiții publice de circa 1,25 mlrd MDL. Este evident, că aceste intervenții presupun un efort financiar, care depășește cu mult capacitatea bugetului local și nu vor putea fi realizate fără un sprijin consistent din partea autorităților publice centrale și a donatorilor.

Performanța economică scăzută a mun. Soroca se reflectă în capacitatea fiscală redusă a bugetului local, în comparație cu mun. Chişinău.

Tabelul 2. Capacitatea fiscală

Nr. d/o	Indicatori	2019
1.	Capacitatea fiscală pe locuitor, MDL	1057
2.	% faţă de mun. Chişinău (3724 MDL/locuitor	28 %

Circa 80% din drumurile locale ale mun. Soroca sunt de calitate nesatisfăcătoare. Totodată, infrastructura tehnico-edilitară continuă a fi subdezvoltată și necesită investiții substanțiale pentru extinderea rețelelor de colectare, reabilitarea stațiilor de pompare a apelor uzate, precum și a stațiilor de epurare.

Tabelul 3. Calitatea drumurilor locale

Nr. d/o	Indicatori	2019
1.	Lungimea drumurilor în perimetrul municipiului, km	168
2.	Ponderea drumurilor asfaltate	58 %
3.	Ponderea drumurilor locale de calitate nesatisfăcătoare	80 %

O situație gravă atestată în mun. Soroca este lipsa unei SEAU, reziduurile fiind revărsate fără tratare direct în râul Nistru. Conform estimărilor existente (în baza Studiilor de fezabilitate sau prefezabilitate aprobate) pentru construcția SEAU în mun. Soroca sunt necesare 11,8 mil Euro. Trebuie de menționat că, doar elaborarea documentației tehnice pentru construcția unei SEAU depășește 0,5 mil. Euro, costuri care nu pot fi acoperite din sursele bugetului local al mun. Soroca.

De asemenea, și gradul actual de acoperire a mun. Soroca cu servicii de canalizare nu corespunde cerințelor minime (70 %). În acest context, pentru creșterea nivelului de acoperire până la minimum 70 % sunt necesare investiții de circa 20 mil. MDL.

Totodată, în scopul digitalizării informațiilor relevante ale rețelelor de utilități a municipiului dintr-un cadastru dat, a fost creată o aplicație web direct pentru informația alfa numerică sau prin intermediul serverelor de hărți pentru informația spațială. Datele procesate au fost stocate într-o bază de date GIS utilizând instrumente GIS open-source[1]. Menționăm că lucrări au fost realizate în cadrul proiectului „Digitalizarea rețelelor de utilități (apă și canalizare) prin utilizarea programelor GIS cu sursă deschisă (open source GIS software) în municipiile Soroca, Edineț, Ungheni, Orhei, Cahul și Comrat", cu sprijinul financiar din bugetul de stat al Republicii Cehe în cadrul Acordului privind cooperarea pentru dezvoltare dintre Republica Cehe și Republica Moldova.

Gradul de acoperire cu servicii de iluminat public în mun. Soroca, la fel, este sub nivelul minim stabilit de legislație.

Totodată, mun. Soroca nu dispune de un depozit autorizat de stocare a deșeurilor solide, confruntându-se cu probleme serioase de protecție a mediului.

Tabelul 4. Corespunderea nivelului de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare cu cerințele minime:

Nr. d/o	Indicatori	2019
1.	Minimum 80 % acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă	Da
		89 %

2.	Corespunderea calității apei din apeduct cerințelor normative în vigoare faţă de apa potabilă	Da
3.	Minim 70 % acoperire cu servicii centralizate de canalizare	45 %
4.	Minim 70 % acoperire cu servicii de evacuare centralizată a deșeurilor	85 %
5.	Minim 60 % acoperire cu servicii de iluminare stradală	58 %
		Nu
6.	Stație de epurare a apelor uzate (SEAU) funcțională în 3 trepte	Nu
7.	Depozit autorizat de deșeuri solide	Nu

Serviciul local de transport public urban în mun. Soroca este de o calitate redusă, Primăria Soroca nefiind capabilă să asigure financiar procurarea unităților de transport moderne. În aceste condiții, serviciile de transport public au fost delegate agenților economici privați, care utilizează în majoritate unități de transport (microbuze) cu un grad avansat de uzură și o calitate nesatisfăcătoare a serviciilor prestate.

Tabelul 5. Starea transportului public urban

Nr. d/o	Indicatori	2019
1.	Lungimea totală a rutelor, km	71
2.	Număr de stații de așteptare	30
3.	Număr de călători transportați	Circa 10000/zi
4.	Număr de unități de transport (microbuze) în operare	58

Pentru dezvoltarea unor servicii de transport public modern, capabile să presteze servicii de calitate, municipiul Soroca ar avea nevoie de investiții în valoare până la peste 30 mln. MDL, în condițiile în care s-ar opta pentru unități de transport cu eficiență energetică sporită.

O altă problemă identificată pentru mun. Soroca, ar fi că acesta nu dispune de o infrastructură minimă de spații publice și facilități pentru a acoperi necesitățile de bază a locuitorilor. Drept exemplu, în municipiu nu există un Complex multifuncțional sportiv (inclusiv dotat cu bazin) pentru asigurarea necesităților locale/regionale, precum și pentru organizarea unor competiții regionale și naționale. Construcția unui asemenea obiectiv necesită investiții de minimum 60 mln. MDL.

La etapa actuală, mun. Soroca îi sunt caracteristice probleme în ceea ce privește calitatea infrastructurii urbanistice, aceasta fiind în majoritate creată în perioada sovietică, fără ca să beneficieze ulterior de investiții sistemice de reabilitare și revitalizare urbană.

Două dintre cele mai vizibile și sensibile probleme urbanistice se referă la calitatea centrelor civice și calitatea cartierelor blocurilor de locuințe. În cea mai mare parte, acestea sunt dominate de construcții vechi cu fațade deteriorate, spații publice degradate și rețele inginerești învechite.

Ca idee prioritară de proiect, care este inclusă și în Strategia Locală de Dezvoltare, este „Reabilitarea falezei râului Nistru și spațiului adiacent în zonă de promenadă în mun. Soroca”,

necesită investiții de circa 100 mln. MDL, proiect care nu poate fi realizat doar cu resurse financiare locale.

Tabelul 6: Acoperirea cu servicii sociale de recreere și turistice de bază

Nr. d/o	Indicatori	2019
1.	Funcționarea unei săli de spectacole de minim 500 locuri	Da
		800
2.	Funcționarea unui stadion de minim 500 spectatori	Da
		1 mie
3.	Funcționarea unui Complex sportiv cu toate facilitățile (inclusiv bazin)	Nu
4.	Zonă de recreere	Nu
5.	Minim 40 locuri de cazare	Da
		200

Respectiv, având economii subdezvoltate și un nivel inferior al calității vieții, mun. Soroca se caracterizează printr-un declin demografic pronunțat, prezentând pe parcursul ultimelor decenii (1989-2019) o scădere a populației cu circa 40 %, determinată, în special, de migrația internă și externă. Totodată, fenomenul de descreștere a numărului populației se caracterizează printr-o tendință de îmbătrânire și reducere a ponderii persoanelor tinere.

În acest sens, mun. Soroca are nevoie să-și identifice și susțină competențele-cheie pe care le deține, pentru a deveni actor important la nivel regional și național, astfel încât prin implementarea diverselor proiecte să-și atingă statutul său de oraș-pol de creștere, având influență și asupra zonelor rurale proxime prin asigurarea unei sinergie de dezvoltare.

III. OBIECTIVELE POL

Obiectivele specifice ale POL urmează să contribuie la atingerea țintelor stabilite în Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027).

Astfel, la nivelul local au fost identificate patru obiective specifice, care vor contribui la realizarea obiectivului general, după cum rezultă din tabelul de mai jos.

Tabelul 4: *Prezentarea schematică a obiectivelor strategice stabilite la nivelul mun. Soroca*

OBIECTIV GENERAL
Dezvoltarea durabilă a orașului-pol de creștere Soroca, atractiv pentru locuitori, antreprenori și vizitatori, care va genera creșterea ocupării forței de muncă și stimularea zonelor teritoriale adiacente

OBIECTIV SPECIFIC 1	OBIECTIV SPECIFIC 2	OBIECTIV SPECIFIC 3	OBIECTIV SPECIFIC 4
Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare	Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea	Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice	Modernizarea infrastructurii tehnico - edilitare și a rețelelor de utilități publice

OS 1: Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare

- Creșterea ponderii drumurilor locale de calitate îmbunătățită în mun. Soroca, oraș – pol de creștere, până la minimum 50% (în anul 2019 indicatorul a constituit în medie 35%).
- Crearea serviciului local de transport public urban și dotarea acestuia cu minim 24 unități de transport noi. Țintele aferente acestui obiectiv specific vizează evoluția pozitivă la nivel micro-regional a următoarelor aspecte:
  - îmbunătățirea calității căilor de comunicații (drumuri publice);
  - amenajarea străzilor și a trotuarelor orășenești;
  - creșterea calității transportului de pasageri cu mijloacele de transport public.

OS 2: Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea, urmărind:

- Creșterea salariului mediu în municipiu până la cel puțin media națională (în anul 2019 salariu mediu în municipiu constituia 4,500 lei, ceea ce constituie 62% din media națională).
- Creșterea ratei de acoperire cu locuri de muncă (cu excepția celor cu finanțare din buget) în Soroca până la cel puțin 55% față de numărul populației în vârstă aptă de muncă.
- Creșterea capacității fiscale a orașului-pol de creștere până la minimum 70% din nivelul mun. Chișinău (în anul 2019 indicatorul a constituit 34-67%).

Domeniile țintă ale acestui obiectiv specific vor fi evoluțiile pozitive la nivelul municipiului Soroca, oraș-pol de creștere regională pentru următoare aspecte:

- creșterea produsului intern brut;
- creșterea valorii producției fabricate;
- creșterea numărului salariaților;
- creșterea productivității;
- creșterea ratei de activitate precum și a ratei de ocupare a populației.

OS 3: Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice, urmărind:

- Dotarea mun. Soroca, oraș-pol de creștere, cu o infrastructură minimă de spații publice îmbunătățite: un centru civic revitalizat, o zonă de recreere de calitate și un complex sportiv multifuncțional dotat, inclusiv cu bazin acoperit.

Țintele aferente acestui obiectiv vor consta în evoluția pozitivă la nivelul municipiului a următorilor indicatori:

- un centru urban SMART dezvoltat;
- un centru civic vibrant creat,
- calitatea spațiilor publice în cartierele locative îmbunătățite;
- spațiile verzi și zonele de recreere atractive extinse;
- acțiuni de revitalizare a patrimoniului construit și intrinsec realizate.

OS 4: Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor de utilități publice, urmărind:

- Extinderea rețelelor de canalizare până la minimum 70% (în 2019 media cumulativă pe oraș-poli de creștere a fost de 52%).
- Creșterea nivelului de acoperire cu servicii de iluminare nocturnă până la minimum 80% (în 2019 media pe oraș – poli de creștere a fost de 65%).
- Construcția unui SEAU regional în mun. Soroca (în anul 2019 SEAU nu existau deloc).

Totodată, proiectele și măsurile propuse pentru implementare a POL vor integra în mod imperativ următoarele priorități transversale:

- ✓ **Incluziunea socială.** Se va ține cont de necesitățile specifice ale locuitorilor din grupurile vulnerabile, pentru a evita efectele nedorite de marginalizare socială. În mod special vor fi abordate necesitățile și interesele grupurilor de populație cu venituri mici, populației în vârstă înaintată, tinerilor și persoanelor cu dizabilități.
- ✓ **Buna guvernare.** Se va urmări promovarea principiilor de transparență decizională, reprezentativitate, eficiență, eficacitate, inovație și orientare pe termen lung, în vederea creșterii încrederii în factorii de decizie locali și naționali și dezvoltarea unor parteneriate largi pentru dezvoltare între toți actorii implicați.
- ✓ **Eficiența energetică.** Se va pune accent, obligatoriu, pe identificarea și implementarea soluțiior tehnice, care vor asigura o eficiență energetică maximă, în vederea minimizării efectelor negative ale dezvoltării asupra mediului înconjurător.
- ✓ **Aspecte de gen.** Proiectarea și dezvoltarea obiectivelor de infrastructură economică, urbanistică, tehnică și edilitară vor ține cont în mod obligatori de nevoile diferite ale femeilor, bărbaților și copiilor (băieți și fete), pentru asigurarea respectării aspectelor specifice de gen.

IV. PROIECTE PLANIFICATE PENTRU IMPLEMENTAREA POL

POL prevede implementarea unui portofoliu de proiecte, care reflectă prioritățile specifice ale municipiului Soroca, determinate în baza evaluării minime pentru consolidarea potențialului oraș-pol de creștere :

Nr.	Proiecte	Cost estimativ, mil. MDL	Sursa de acoperire	Comentariu
Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare				

1	Reabilitarea infrastructurii drumurilor *lista străzilor pentru reabilitare urmează a fi determinate la etapa de pregătire	165	Se propune identificarea resurselor prin Programul Național / Drumuri	Se prevede asigurarea a minim 25% din necesități pentru atingerea indicatorului minim de corespundere cu statutul de oraș – pol de creștere regională (60% de drumuri asfaltate în stare bună)
2	Dezvoltarea sistemului de transport public urban (dotarea tehnică cu unități de transport ecologic)	30	Bugetul de Stat prin prezentul Program	Proiectul a fost prioritizat în comun cu APL în procesul de elaborare a Programului (în baza evaluării necesităților de bază)
Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea				
3	Infrastructura tehnico-edilitară pentru Subzona Economică Liberă (drum de acces, energie electrică, gaze, apă, canalizare)	200	Bugetul de Stat prin prezentul Program	Proiect prioritizat în cadrul Planului de dezvoltare a Subzonei Soroca (din cadrul ZEL Ungheni). Există PUZ (anul 2020 cu sprijinul GIZ)
4	Reabilitarea falezei râului Nistru (7 km) și a spațiului adiacent în zonă de promenadă și agrement pentru consolidarea mun. Soroca ca destinație majoră turistică în RM	100	83 mil. MDL – Bugetul de Stat prin prezentul Program 17 mil – surse necesar de identificat suplimentar de la	Proiectul este prioritizat în Strategia de dezvoltare socio-economică locală 2015-2020

			parteneri de dezvoltare	
Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice				
5	Crearea unui complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională (cu bazin de înot)	60	Parteneri de dezvoltare – surse necesar de identificat suplimentar	Proiectul a fost prioritizat în comun cu APL în procesul de elaborare a Programului (în baza evaluării necesităților de bază)
6	Lucrări complexe de revitalizare urbană (centrul civic și cartierele blocurilor de locuințe)	40	Bugetul de Stat prin prezentul Program	Proiectul este prioritizat în Strategia de dezvoltare socio-economică locală
Modernizarea infrastructurii tehnico -edilitare și rețelelor de utilități publice				
7	Extinderea rețelelor de canalizare pentru creșterea ratei de acoperire cu servicii de la 52% la 70%	20	Bugetul de Stat prin prezentul Program	Proiectul este prioritizat în Strategia de dezvoltare socio-economică locală (capitolul apă-canalizare pentru 2018-2025)
8	Construcția Stației de Epurare a Apelor Uzate (SEAU)	236	Parteneri de dezvoltare – surse necesar de identificat	Există Studiul de fezabilitate elaborat de SEURECA în 2021.
Contribuții complementare din partea APL pentru co-finanțarea elaborării documentației tehnice		3,5	Bugetul APL	
Valoarea totală a proiectelor = 629,5 mil MDL, inclusive: • 146 mil. MDL – Bugetul de Stat prin intermediul prezentului Program • 3,5 mil. MDL – Bugetul APL • 165 mil. MDL – surse pentru reconstrucția drumurilor care urmează a fi identificate suplimentar de la donatori, Bugetul de Stat și organizații financiare internaționale.				

- 315 mil MDL – surse ce urmează a fi identificate suplimentar din partea partenerilor de dezvoltare

V. ETAPELE DE IMPLEMENTARE ȘI MONITORIZARE A POL

Procesul de implementare al POL Soroca este divizat convențional în trei etape:

1. ***Etapa de pregătire***. Pentru a beneficia de resurse, Strategie de dezvoltare locală și Planul Urbanistic General au fost actualizate. Importanța actualizării acestor documente constă în reflectarea intențiilor de investiții și proiectelor propuse spre implementare, de asemenea și pregătirea portofoliului de proiecte prioritare, care la rândul său au fost divizate în două grupe:
   - propuse spre implementare în cadrul etapei 1 (2021-2024);
   - propuse spre implementare în cadrul etapei 2 (2025-2027).
2. ***Etapa I de implementare*** – 2,5 ani (2021-2024). În cadrul acestei etape, urmează implementarea proiectelor propuse pentru etapa primară. Proiectele vor fi implementate de către Agenția de Dezvoltare Regională Nord (în continuare – ADR Nord) cu implicarea UIP Soroca, în baza alocărilor financiare anuale stabilite pentru fiecare localitate în parte. Procedurile de alocare a finanțării, organizarea licitațiilor publice, implementarea, monitorizarea și raportarea modului de implementare a proiectelor vor fi similare procedurilor aplicate în cazul finanțării proiectelor din FNDR. În prima etapă, rolul UIP Soroca va fi cel de a acorda suport în pregătirea proiectelor și monitorizarea implementării lor. Raportarea va fi realizată de către ADR Nord în bază procedurilor stabilite privind implementarea proiectelor finanțate din FNDR. Această Etapă va finaliza cu activitatea de evaluare intermediară a implementării Programului.
3. ***Etapa II de implementare*** – 2 ani (2025-2027). În cadrul acesteia, urmare a stabilirii listelor cu propunerile de proiecte pentru etapa 2, vor fi implementate proiectele selectate, care vor fi implementate de către UIP Soroca cu suportul ADR Nord, în baza alocărilor financiare anuale stabilite pentru fiecare localitate în parte.

   Primăria mun. Soroca va asigura procesul de implementare și raportare a proiectelor finanțate din Program, prin sistemul trezorerial, cu atribuții și proceduri realizate similar de către ADR Nord.

   Etapa respectivă va finaliza cu evaluarea finală a implementării Programului, după care, va urma o evaluare post-implementare, în care proiectele trebuie să se plaseze în parametrii asumați. Evaluarea post-implementare se poate extinde pe o perioadă de 3-5 ani, timp în care proiectele sunt în baza contractului și se verifică funcționarea lor o data în an, iar apoi se evaluează programul din punct de vedere al impactului.

Monitorizarea implementării POL Soroca se va realiza în primii doi ani de către ADR Nord, iar ulterior de către o structură de monitorizare creată prin decizia autorităților publice locale.

ARD Nord va agrea cu structurile responsabile pentru implementarea acțiunilor și proiectelor din POL, modalitățile specifice de monitorizare și raportare a modului de realizare a acțiunilor/

activităților/ proiectelor, parte componente a POL, pentru a asigura o consecvență și regularitate în colectarea indicatorilor.

Evaluarea POL se va desfășura la sfârșitul perioadei de programare, respectiv rigorile (ex-post) indicate în Instrucțiunea privind monitorizarea politicii de dezvoltare regională, integrând și rezultatele evaluărilor proiectelor de dezvoltare urbană implementate la nivel de municipiul Soroca.

VI. IMPACT

POL Soroca vine ca suport în depășirea principalelor carențe de dezvoltare în vederea corespunderii indicatorilor minimi înaintați față de orașul-pol de creștere.

INDICATORI DE IMPACT	
Obiective specifice	Indicatori de evaluare a impactului
1. Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces a centrelor urbane de dezvoltare și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare	Locuitorii orașului-pol de creștere vor avea acces îmbunătățit la infrastructură de mobilitate urbană și suburbană: ▪ Calitatea a peste 80% din drumurile locale majore va fi bună și foarte bună (în 2019, indicatorul a constitui circa 58%).
2. Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic al centrelor urbane de dezvoltare pentru a stimula competitivitatea	Salariul mediu în orașe-poli de creștere va depăși media națională (în anul 2019 media pe municipiu constituia 4.500 lei, sub media națională).
	Rata de acoperire cu locuri de muncă (cu excepția celor cu finanțare din buget) în orașele-poli de creștere va depăși 55% față de numărul populației în vârstă aptă de muncă (în anul 2019 indicatorul a constituit 30-50%).
	Capacitatea fiscală a orașelor-poli de creștere regională va constitui minim 70% din nivelul mun. Chișinău (în anul 2019 aceasta a constituit 28%).
3. Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice	Locuitorii din toate orașele-poli de creștere vor avea acces îmbunătățit la infrastructură socială și de recreere: ▪ Funcționarea complexelor sportive multifuncționale (inclusiv cu bazine acoperite) ▪ Funcționarea zonelor de recreere la scară mare de importanță regională
4. Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor de utilități publice	Nivelul de acoperire cu servicii de utilități publice în orașele-poli de creștere se va conforma cerințelor minime înaintate de cadrul legal: ▪ Minimum 70% acoperire cu servicii centralizare de canalizare, față de media cumulativă de 52% în 2019. ▪ 80% acoperire cu servicii calitative de iluminare nocturnă, față de media cumulativă de 58% în 2019. ▪ Dotarea municipiului Soroca cu Stație de Epurare a Apelor Uzate (SEAU), care ar corespunde cerințelor normative și de eficacitate (în anul 2019 SEAU nu există).

INDICATORI DE REZULTAT ȘI ȚINTE SPECIFICE			
Obiective specifice	Indicator	Valoarea actuală	Țintă 2027
1. Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces a centrelor urbane de dezvoltare și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare	Drumuri locale asfaltate	61% - anul 2019	Minim 15 km de drumuri locale modernizate
	Dotarea serviciului local de transport public urban cu unități de transport noi	4 unități – anul 2019	Serviciul local de transport public urban creat și dotat cu minimum 24 unități de transport noi.
2. Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic al centrelor urbane de dezvoltare pentru a stimula competitivitatea	Pregătirea și echiparea inginerească a sub-ZEL Soroca pentru atragerea unor investiții noi	0	1000 locuri noi de muncă create
	Lansarea zonei de agrement regionale ”Faleza râului Nistru în proximitatea Cetății Soroca”	0	1 zonă de agrement modernizată
3. Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice	Revitalizarea centrului civic urban (bulevardul central și piața centrală)	0	Bulevardul central și piața centrală revitalizate
	Construcția Centrului sportiv multifuncțional regional	0	1 Complex sportiv multifuncțional creat
4. Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor de utilități publice	Construcția Stației de Epurare a Apelor Uzate regionale pentru deservirea a 40 000 locuitori	45% - anul 2019	Minim 50%
	Extinderea rețelelor de canalizare	52% - anul 2019	Până la 70%

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

Implementarea POL a mun. Soroca poate fi periclitată de diverse tipuri de riscuri, care pot afecta implementarea cu succes a activităților.

RISCUL	GRADUL	PROBABILITATE DE APARIȚIE
ECONOMICE-SOCIALE		

Criza economică post-pandemie poate afecta implementarea efectivă a POL	Mare	Mare
Capacitatea insuficientă a Primăriei mun. Soroca de a elabora și implementa proiecte de anvergură cu impact asupra dezvoltării ariilor adiacente	Mediu	Mediu
Calitatea și disponibilitatea redusă a datelor statistice reprezintă o constrângere pentru procesul de monitorizare și evaluare eficientă	Mediu	Mediu
Lipsa resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (2021 – 2027)	Mare	Mare
Extinderea perioadei de pandemie COVID-19	Mare	Mare
Procese migraționale nefavorabile	Mediu	Mediu
POLITICE		
Mediul politic nesigur, campanii electorale frecvente	Mediu	Mediu
Lipsa voinței politice pentru implementarea Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere	Mare	Mare
Lipsa de corelare a politicii privind dezvoltarea polilor de creștere cu alte politici, neincluzând astfel polii de creștere stabiliți în prioritățile fondurilor gestionate la nivelul altor ministere	Mare	Mare
TEHNICE		
Calitatea slabă a documentației tehnice a proiectelor, care necesită revizuiri	Mediu	Mare
Procedurile repetate de achiziții publice generează întârzieri serioase în implementarea proiectelor	Mediu	Mare

VIII. PLANUL DE IMPLEMENTARE

N/o	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Costuri estimative, mln MDL	Sursa de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare						
1	Reabilitarea infrastructurii drumurilor locale **lista străzilor pentru reabilitare urmează a fi determinate la etapa de pregătire*	2021-2027	48	Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Primăria mun. Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe.	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca Consiliul Raional,	Cca 7 km drumuri și trotuare reabilitate după standardele europene
2	Dezvoltarea sistemului de transport public urban și dotarea tehnică cu unități de transport ecologic	2021-2027	30	Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Primăria mun. Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe.	Primăria municipiului Soroca, UIP Soroca, Consiliul Raional Soroca,	Înființarea unei întreprinderi municipale de transport public, cel puțin 5rute modernizate și dotate cu condiții mai bune.

Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea						
3	Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară pentru sub Zona Economică Liberă cu drum de acces, energie electrică, gaze naturale, apă și sistem canalizare	2021-2027	20	Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Primăria mun. Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe.	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca, ZEL „Ungheni Bussines”	17 ha de teren amenajate; drum de acces asfaltat- 3 porțiuni de drum(850m, 350m, 50m); rețele de gaze naturale-100m; rețele electrice de tensiune înaltă- 600m; rețele de apeduct și canalizare- 1000m; minim 5 rezidenți atrași; circa 1000 locuri de muncă create.
4	Reabilitarea falezei râului Nistru și spațiului adiacent în zonă de promenadă și agrement pentru consolidarea mun. Soroca ca destinație majoră turistică în RM	2021-2027	30	Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca, Consiliul Raional	7 km a falezei râului Nistru reabilitată modern.

				orașelor-poli de creștere în RM, Primăria mun. Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe.		Spațiile verzi adiacente renovate.
Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice						
5	Crearea unui complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională (cu bazin de înot)	2022-2025	60	Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Primăria mun. Soroca, Surse externe.	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca, Școala Sportivă.	1 complex sportive dotat, peste 1000 de vizitatori pe an, 1 bazin de înot
6	Lucrări complexe de revitalizare urbană (centrul civic și cartierele blocurilor de locuințe)	2022-2025	40	Primăria mun. Soroca, Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM , Surse externe.	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca	Cel puțin 10 blocuri de locuit renovate cu un aspect modern.
6.1	Amenajarea unui scuar public pe terenul, proprietate municipală aliniat str. V. Stroescu, situat în orașul Soroca.	2022-2023	1,600	Primăria mun. Soroca, Programul	Primăria mun. Soroca,	1 spațiu public amenajat pentru recreerea a

				USAID Comunitatea Mea	Coordonator de proiect	diferitor categorii de vârste de cetățeni
6.2	Noi oportunități educaționale pentru copiii de vârstă preșcolară din cartierul Dealul Romilor.	2022-2024	9	Primăria mun. Soroca, FNDR	Primăria mun. Soroca, ADR-Nord	O grădiniță renovată și dotată după standardele europene, 150 locuri pentru copii, 50 locuri de muncă create.
Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice						
7	Extinderea rețelelor de canalizare	2021-2027	50	Bugetul de Stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Primăria mun. Soroca, Consiliul Raional Soroca, Surse externe.	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca, Consiliul Raional Soroca	Minim 3 sectoare din oraș vor fi conectate la canalizare centralizată. 55 km rețele de canalizare extinse
8	Construcția Stației de epurare a apelor uzate	2021-2027	100	Primăria mun. Soroca, Consiliul Raional Soroca, Bugetul de Stat	Primăria mun. Soroca, UIP Soroca, Consiliul Raional Soroca	Stație de epurare construită după

				prin Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM, Surse externe.		standardele europene.